

Welkom in de Grote Kerk te Papendrecht

Liturgie
van de bevestigingsdienst
van ouderlingen en diakenen

Voorganger: Ds. C.H. Bijl
Ouderling van dienst: Dhr. M.J. de Vries
Organist: Dhr. M.C. Jabaaij
Koster: Dhr. J. Rietveld

23 januari 2022

Inleidend orgelspel

Afkondigingen

Zingen: Psalm 149 vers 5

Zo zal de heerlijkheid der vromen
Op 't luisterrijkst te voorschijn komen;
Zo schenkt Gods goedheid hun begeren;
Lof zij den HEER' der heren!

De handdruk ¹

Stil gebed ²

Votum en groet ³

Zingen: Psalm 147 vers 1 en 6

Laat 's HEEREN lof ten hemel rijzen;
Hoe goed is 't, onzen God te prijzen!
't Betaamt ons, psalmen aan te heffen,
Die lieflijk zijn, en harten treffen.
De HEER' wil ons in gunst aanschouwen;
Hij wil Jeruzalem herbouwen;
Vergâren en in vreê doen leven,
Hen, die uit Isrel zijn verdreven.

---

¹ De ouderling van dienst draagt met een handdruk de verantwoordelijkheid voor de dienst aan de predikant over en wenst hem Gods zegen toe.

² Een ieder bidt in stilte om een zegen voor deze kerkdienst.

³ Votum betekent "wijding". De dienst wordt aan God gewijd. De dominee spreekt namens de gemeente uit dat wij in de dienst al onze hulp van God verwachten. In de groet worden wij door God Zelf begroet.

De HEER' betoont Zijn welbehagen
Aan hen, die need'rig naar Hem vragen,
Hem vrezen, Zijne hulp verbeiden,
En door Zijn hand zich laten leiden;
Die, hoe het ook moog' tegenlopen,
Gestadig op Zijn goedheid hopen.
O Salem, roem den HEER' der heren;
Wil Uwen God, o Sion, eren!

Wet des Heeren ⁴

Zingen: Psalm 103 vers 5

Hij zal Zijn volk niet eindeloos kastijden,
Noch eeuwiglijk Zijn gramschap ons doen lijden.
Hij is het, Die ons Zijne vriendschap biedt.
Hij handelt nooit met ons naar onze zonden;
Hoe zwaar, hoe lang wij ook Zijn wetten schonden,
Hij straft ons, maar naar onze zonden niet.

Gebed ⁵

---

⁴ De Tien geboden staan o.a. in het Bijbelboek Exodus. Iedere zondagmorgen wordt ons zo een spiegel voorgehouden, waardoor we ontdekt worden aan onze zonden voor God waarover we vergeving mogen vragen door het werk van de Heere Jezus. Tevens vormen de geboden de regels om naar te leven.

⁵ We bidden om de hulp van de Heilige Geest bij het lezen van de Bijbel en voor de preek. Ook doen we voorbede in het gebed na de preek.

Schriftlezingen: Genesis 3: 1-6, 23 en 24 en Mattheüs 4 vers 1-11 ⁶

Genesis 3:1-6, 23 en 24

De zondeval

1 De slang nu was de listigste onder alle dieren van het veld, die de HEERE God gemaakt had; en hij zei tegen de vrouw: Is het echt zo dat God gezegd heeft: U mag niet eten van alle bomen in de hof?

2 En de vrouw zei tegen de slang: Van de vrucht van de bomen in de hof mogen wij eten,

3 maar van de vrucht van de boom die in het midden van de hof staat, heeft God gezegd: U mag daarvan niet eten en hem niet aanraken, anders sterft u.

4 Toen zei de slang tegen de vrouw: U zult zeker niet sterven.

5 Maar God weet dat, op de dag dat u daarvan eet, uw ogen geopend zullen worden en *dat* u als God zult zijn, goed en kwaad kennend.

6 En de vrouw zag dat die boom goed was om ervan te eten en dat hij een lust was voor het oog, ja, een boom die begerenswaardig was om er verstandig door te worden; en zij nam van zijn vrucht en at; en zij gaf ook *wat* aan haar man, die bij haar was, en hij at *ervan*.

23 Daarom zond de HEERE God hem weg uit de hof van Eden, om de aardbodem te bewerken, waaruit hij genomen was.

24 Hij verdreef de mens, en plaatste ten oosten van de hof van Eden de cherubs met een vlamvend zwaard, dat heen en weer bewoog, om de weg naar de boom des levens te bewaken.

Mattheüs 4 vers 1-11

De verzoeking in de woestijn

1 Toen werd Jezus door de Geest weggeleid naar de woestijn om verzocht te worden door de duivel.

2 En nadat Hij veertig dagen en veertig nachten had gevast, kreeg Hij ten slotte honger.

3 En de verzoeker kwam bij Hem en zei: Als U Gods Zoon bent, zeg *dan* dat deze stenen broden worden.

---

⁶ Een gedeelte uit de Bijbel wordt nu gelezen.

- 4 Maar Hij antwoordde en zei: Er staat geschreven: De mens zal niet van brood alleen leven, maar van elk woord dat uit de mond van God komt.
- 5 Toen nam de duivel Hem mee naar de heilige stad en zette Hem op het hoogste gedeelte van de tempel,
- 6 en hij zei tegen Hem: Als U *de* Zoon van God bent, werp Uzelf *dan* naar beneden, want er staat geschreven dat Hij Zijn engelen voor U bevel zal geven, en *dat* zij U op de handen zullen dragen, opdat U Uw voet niet misschien aan een steen stoot.
- 7 Jezus zei tegen hem: Er staat eveneens geschreven: U zult de Heere, uw God, niet verzoeken.
- 8 Opnieuw nam de duivel Hem mee, *nu* naar een zeer hoge berg, en hij liet Hem al de koninkrijken van de wereld zien, met hun heerlijkheid,
- 9 en zei tegen Hem: Dit alles zal ik U geven, als U knielt en mij aanbidt.
- 10 Toen zei Jezus tegen hem: Ga weg, satan, want er staat geschreven: De Heere, uw God, zult u aanbidden en Hem alleen dienen.
- 11 Toen liet de duivel Hem gaan; en zie, engelen kwamen en dienden Hem.

I.v.m. COVID-19 wordt er tijdens de dienst niet gecollecteerd. U kunt uw bijdrage overmaken op rekeningnr. NL 66 RABO 0373 7031 04 t.a.v. Hervormde Gemeente Papendrecht o.v.v. collecte. De bijdrage zal over de diverse bekendgemaakte doelen en de zendingswerkers d.m.v. een verdeelsleutel worden verdeeld.

Zingen: Psalm 3 vers 3 en 4

Ik lag en sliep gerust,
Van 's HEEREN trouw bewust,
Tot ik verfrist ontwaakte;
Want God was aan mijn zij';
Hij ondersteunde mij
In 't leed, dat mij genaakte.
Ik zal, vol heldenmoed,
Daar mij Zijn hand behoedt,
Tienduizenden niet vrezen;
Schoon ik, van allen kant,
Geweldig aangerand
En fel geprangd moog' wezen.

Sta op, verlos mij, HEER'!
Gij hebt, o God, weleer
Getoond voor mij te waken,
Mijn haters onderdrukt;
En mij 't gevaar ontruikt;
Gij sloegt hen op de kaken,
Verbrekend onverwacht
Hun tanden door Uw macht;
'k Heb d' overhand verkregen.
Gij, HEER', alleen, Gij zijt
Verwinnaar in den strijd,
En geeft Uw volk den zegen.

Prediking ⁷ uit Mattheüs 4 vers 11 :

11 Toen liet de duivel Hem gaan; en zie, engelen kwamen en dienden Hem.

Amen ⁸

Zingen: Psalm 138 vers 4

Als ik, omringd door tegenspoed,
Bezwijken moet,
Schenkt Gij mij leven;
Is 't, dat mijns vijands gramschap brandt,
Uw rechterhand
Zal redding geven.
De HEER' is zo getrouw, als sterk;
Hij zal Zijn werk

---

⁷ In onze diensten staat de preek centraal. Het is uitleg en toepassing van het gelezen Bijbelgedeelte, zodat het Woord van God ook klinkt in onze tijd en we eraan gehoor zullen geven

⁸ In deze dienst klinkt steeds het woord "amen". Het betekent: het is vast en zeker. Met dit woord betuigt de gemeente instemming met wat haar van God gezegd wordt: het is waar, laten we er gehoor aan geven.

Voor mij volen - den,
Verlaat niet wat Uw hand begon,
O Levensbron,
Wil bijstand zenden.

Lezing van het formulier voor de bevestiging van ouderlingen en diakenen

Geliefden in onze Heere Jezus Christus, u weet dat wij u verschillende keren de namen bekendgemaakt hebben van de hier aanwezige broeders, die gekozen zijn tot het ambt van ouderling of diaken in deze gemeente. De reden daarvan was om te vernemen of iemand iets zou inbrengen waardoor zij niet in het ambt bevestigd mogen worden. Ons is gebleken dat niemand iets wettigs tegen hen ingebracht heeft. Daarom zullen wij nu in de Naam des Heeren tot hun bevestiging overgaan.

Wij verzoeken u, broeders, die nu bevestigd zult worden, en alle anderen die hier aanwezig zijn, eerst met aandacht te luisteren naar een korte uitleg van de ingestelde ambten op grond van Gods Woord.

Inzake de ouderlingen is op te merken dat het woord ouderling of 'oudste', dat uit het Oude Testament afkomstig is een persoon aanduidt die in een aanzienlijk regeerambt is geplaatst, wordt toegekend aan tweeërlei personen die in de kerk van Jezus Christus dienen. Want de apostel Paulus zegt dat de ouderlingen die op de juiste wijze regeren. dubbele eer waardig geacht worden, voornamelijk die arbeiden in het Woord en de leer [1 Tim. 5:17]. Daaruit blijkt dat er in de apostolische kerk twee soorten ouderlingen zijn geweest.

Ten eerste dienaren des Woords, herders en leraars die het evangelie verkondigden en de sacramenten bedienden.

Ten tweede degenen die niet het woord bedienden, maar wel dienst verrichten in de gemeente. Zij droegen een bijzonder ambt, namelijk dat ze over de kerk opzicht hadden en haar regeerden samen met de dienaren des Woords. Want eerst heeft Paulus in Romeinen 12 gesproken over het leerambt en het ambt van uitdelen of diakenschap. Daarna spreekt hij afzonderlijk over het regeerambt: laat ieder die leiding geeft, dat "in naarstigheid"-, dat wil zeggen "nauwgezet" doen [Rom. 12:7-8]. Op een andere plaats noemt hij bij de gaven en ambten die God in de gemeente heeft gegeven, eveneens het regeren [1 Kor. 12:28]. Zij die in het

regeeramt dienen, hebben de taak de dienaren die het evangelie prediken, te helpen en bij te staan. Evenzo waren in het Oude Testament de gewone levieten in de tabernakeldienst als helpers aan de priesters toegevoegd voor zaken die dezen niet alleen konden verrichten. Niettemin bleven het steeds verschillende ambten. Bovendien is het goed, dat aan de dienaren des Woords mannen worden toegevoegd die meeregeren om elke vorm van tirannie en heerszucht te weren uit de gemeente van God. Die kunnen des te gemakkelijker binnendringen wanneer de leiding bij één alleen of zeer weinigen berust.

Zo vormen de dienaren des Woords en de ouderlingen met de diakenen samen een college: een raad van de kerk die heel de gemeente vertegenwoordigt. Hierop doelt de Heere Christus, als Hij de uitspraak doet: "Zeg het de gemeente" [Mt. 18:17]. Hiermee worden geenszins allen bedoeld, of ieder lidmaat van de gemeente afzonderlijk, maar juist degenen die door de gemeente gekozen zijn om te regeren.

Het ambt van ouderling omvat het volgende:

Ten eerste samen met de dienaren des Woords opzicht houden over de gemeente die hun is toevertrouwd; nauwgezet toezien of iedereen zich in belijdenis en levenswandel behoorlijk gedraagt; vermanen van hen die zich onstichtelijk gedragen; zoveel mogelijk voorkomen dat de sacramenten ontheiligd worden; christelijke tucht oefenen over hen die geen berouw tonen, en hen die berouw tonen weer in de schoot der kerk ontvangen. Dit blijkt niet alleen uit de eerdergenoemde uitspraak van Christus, maar ook uit andere uitspraken in de Schrift, zoals 1 Korinthe 5 en 2 Korinthe 2. Daar lezen we dat de genoemde taken niet berusten bij één of twee, maar bij velen die daartoe de opdracht hebben.

Ten tweede is het ook het werk van de ouderlingen erop toe te zien dat onder christenen alles op gepaste en ordelijke wijze zal toegaan [1 Kor. 14:40] en dat niemand anders dan door wettige beroeping, volgens de vastgestelde orde, in de kerk van Christus zal dienen. Zo immers is de opdracht van de apostel. Verder is het hun werk om alles wat betrekking heeft op het welzijn en de goede orde van de kerk, de dienaren des Woords met goede raad te helpen en alle gemeenteleden met raad en troost van dienst te zijn.

Ten derde is hun ambt in het bijzonder mede opzicht te oefenen over leer en levenswandel van de dienaren des Woords, want alles dient erop gericht te zijn dat de kerk wordt opgebouwd en de valse leer geweerd. Zo lezen wij in Handelingen 20:28, waar de apostel vermaant waakzaam te zijn tegen de wolven die de schaapskooi van Christus kunnen binnendringen. Om dit te kunnen doen, rust op de ouderlingen de verplichting Gods Woord ijverig te onderzoeken en zich voortdurend te oefenen in de overdenking van de verborgenheden van het geloof. Ten vierde: aan sommigen van hen is in het bijzonder toevertrouwd te waken voor de instandhouding van de openbare eredienst. Zij zullen daarbij niet alleen de geestelijke, maar ook de stoffelijke belangen van de gemeente behartigen, opdat er voldoende gelegenheid zal zijn om het evangelie te prediken, de sacramenten te bedienen en de Naam des Heeren in het openbaar aan te roepen.

Nu wat de diakenen betreft. Over de dienst der barmhartigheid leert de Schrift dat deze voortvloeit uit de volkomen liefde van Christus voor de gemeente, die Hij kocht met Zijn bloed. Hij kwam in de wereld om te dienen en ontfermde Zich over hen die in nood waren. Christus is het Lam dat de zonde der wereld wegneemt [Joh. 1:29], de Knecht des Heeren Die onze krankheden op Zich genomen en onze smarten gedragen heeft [Jes. 53:4] en Die niet rusten zal, totdat bij Zijn wederkomst ook de gevolgen van de zonde een einde zullen hebben.

In navolging van haar Heere zorgde de eerste christelijke gemeente ervoor dat niemand in haar midden gebrek had. De gemeente van Christus heeft bovendien een taak wereldwijd: het lenigen van lijden en nood in de hele wereld.

Over de instelling van het diakenambt kunnen wij lezen in het boek Handelingen [Hand. 6:1-6]. Daar staat dat de apostelen aanvankelijk zelf de armenzorg hebben behartigd. De opbrengst van de verkochte goederen werd aan de voeten van de apostelen gelegd en er werd uitgedeeld naarmate ieder nodig had. Maar er ontstond ontevredenheid, omdat Griekssprekende weduwen bij de dagelijkse uitdeling werden overgeslagen. Op aandringen van de apostelen zijn daarom mannen gekozen die de zorg voor de armen tot hun specifieke taak zouden rekenen, opdat de apostelen zelf zich des te meer zouden kunnen wijden aan het gebed en de bediening van het Woord. Zo heeft het sindsdien in de kerk gefunctioneerd.

Dit blijkt uit Romeinen 12: 8, waar de apostel sprekende van deze dienst zegt dat degenen die uitdelen, dit doen zullen in alle eenvoud. En als hij elders spreekt van helpers, bedoelt hij degenen die in de gemeente gesteld zijn om de armen en ellendigen te helpen in de nood [1 Kor 12:28].

Uit deze teksten blijkt duidelijk dat het ambt van diaken het volgende omvat:

Ten eerste: getrouw en zorgvuldig de giften en goederen, voor de armen gegeven, in te zamelen en te bewaren. Zij zullen zich ook met toewijding inzetten voor het vinden van voldoende middelen om de armen te helpen.

Ten tweede: het uitdelen van gaven. Hiertoe wordt niet alleen vereist oplettendheid en zorgvuldigheid om de giften daar te besteden waar het nodig is, maar ook blijdschap en eenvoud om met een bewogen en welwillend hart de armen te helpen, zoals de apostel ons voorhoudt in Romeinen 12:8 en 2 Korinthe 9:7. Hierbij is het van groot belang dat zij de hulpbehoevenden niet alleen helpen met materiële gaven, maar ook met troostvolle woorden uit de Schrift.

Ten slotte geldt voor alle ambtsdragers, dat hun naar de orde der kerk geheimhouding is opgelegd van al datgene wat bij de uitoefening van hun ambt vertrouwelijk te hunner kennis is gekomen.

Geliefde broeders, opdat allen mogen horen dat u bereid bent uw ambt te aanvaarden, verzoek ik u te antwoorden op de volgende vragen.

Ten eerste: Bent u er in uw hart van overtuigd dat u wettig door Gods gemeente en daarom door God Zelf tot deze heilige dienst geroepen bent?

Ten tweede: Houdt u de boeken van het Oude en Nieuwe Testament voor het enige Woord van God en de volkomen leer der zaligheid? Verwerpt u alle leringen die daarmee in strijd zijn?

Ten derde: Beloofst u uw ambt getrouw uit te oefenen, in overeenstemming met deze leer, naar de u voor uw ambt geschonken gaven; en beloofst u geheim te houden datgene wat bij de uitoefening van uw ambt vertrouwelijk te uwer kennis is gekomen? Beloofst u zich ook gezamenlijk godvrezend te gedragen en u te onderwerpen aan de kerkelijke tucht, wanneer u zich onwaardig gedraagt?

De te bevestigen broeders zijn:

P. Deelen (diaken) 1 Timotheüs 3:13

W.F. van Groningen (ouderling kerkrentmeester) Psalm 134:3

W. Lindhout (ouderling) 1 Timotheüs 4:16

M.J. Scholten (diaken) 1 Thessalonicenzen 5:24

De te herbevestigen broeders zijn:

E. Slob (diaken) 2 Timotheüs 1:2 b

J.R. van Schaik (ouderling kerkrentmeester) 1 Timotheüs 1:14

C. Teeuw (ouderling kerkrentmeester) 2 Timotheüs 1:14

Antwoord: *Ja*

De almachtige God en Vader geve u allen tezamen Zijn genade om in uw ambt getrouw en vruchtbaar te zijn. Amen.

Toezingen: Ps. 121 vers 4 (staande)

De HEER' zal u steeds gadeslaan,

Opdat Hij in gevaar,

Uw ziel voor ramp bewaar';

De HEER', 't zij g' in of uit moogt gaan,

En waar g' u heen moogt spoeden,

Zal eeuwig u behoeden.

Persoonlijke toespraak tot de nieuwe ambtsdragers en de ambtsdragers, die zich opnieuw verbinden aan het ambt.

Dankwoord richting de broeders, die afscheid nemen van hun ambtelijke bediening

G. Drinkwaard

C.T. van Hoven

D. Schreuders

P. Verdoorn

Hierna spreekt de predikant tot hen en de gemeente de volgende woorden:

Ouderlingen, wees nauwgezet in wat u samen met de dienaren des Woords is toevertrouwd, namelijk het regeren van de kerk. Waak over de gemeente als het huis en de stad van God, door iedereen trouw te vermanen en te waarschuwen voor de weg die naar het verderf leidt. Heb acht op het handhaven van de zuivere leer en een vrome levenswandel in de gemeente des Heeren.

Diakenen, zamel de gaven met zorg in en deel ze op verstandige wijze en met vreugde uit. Kom hen die in nood zijn te hulp. Zorg voor de weduwen en weduwnaren, de wezen en allen die in nood zijn. Betoon metterdaad liefde aan alle mensen, maar in het bijzonder aan de medegelovigen [Gal. 6:10].

Wees allen getrouw in uw ambt, bewaar de verborgenheid van het geloof in een zuiver hart [1 Tim. 3:9], wees een goed voorbeeld voor de hele gemeente. Op deze wijze ontvangt u een goede ingang in de gemeente en veel vrijmoedigheid in het geloof in Christus Jezus en zult u na dit leven ingaan in de vreugde van uw Heere [1 Tim. 3:13].

Geliefde christenen, ontvang van uw kant deze mannen als dienaren van God. Bid voor hen. Treed de ouderlingen die op goede wijze regeren, met groot respect tegemoet [1 Tim. 5:17] en aanvaard gewillig hun opzicht en leiding. Voorzie de ouderlingen-kerkrentmeester ruim van middelen, zowel voor de eredienst als voor andere kerkelijke doelen. Voorzie de diakenen van voldoende middelen om de armen te helpen. Wees mild en royaal in het geven. Wees Christus dankbaar, Die u ook door hun zorg Zijn barmhartigheid bewijst. Laat ieder indien mogelijk door eigen arbeid in zijn onderhoud voorzien, om zo noodlijdenden te kunnen helpen. Als ieder zo handelt op de plaats die God hem of haar gegeven heeft, zult u van Hem het loon der gerechtigheid ontvangen.

Omdat wij hiertoe onbekwaam zijn, laten wij de almachtige God aanroepen:

Heere God, hemelse Vader, wij danken U dat het U behaagd heeft tot meerdere groei van Uw kerk naast degenen die het Woord bedienen, ook ambtsdragers te geven voor het regeren en voor dienstbetoon, om vrede en welzijn in Uw gemeente te bewaren en in het levensonderhoud van armen te voorzien. U hebt ons vandaag mannen met een goed getuigenis geschonken, die de gave van Uw Geest hebben ontvangen.

Wij bidden U aan hen in toenemende mate de gaven te verlenen, die zij in hun ambtsbediening nodig hebben: wijsheid. moed, onderscheidingsvermogen en milddadigheid, opdat ieder zijn ambt kan vervullen zoals het behoort. Laat de ouderlingen nauwgezet toezien op de leer en op de levenswandel, doe hen de wolven weren uit de schaapskooi van Uw lieve Zoon en ontspoorde gemeenteleden vermanen en bestraffen. Laat de ouderlingen-kerkrentmeester trouw zijn in de behartiging van de stoffelijke belangen van de gemeente. Laat de diakenen zich vol ijver inzetten voor het ontvangen van gaven en laat hen die mild en wijs aan de armen geven, tezamen met de liefdevolle troost uit Uw Heilig Woord. Schenk de ambtsdragers Uw genade, opdat zij in hun trouwe arbeid mogen volharden ondanks moeite, verdriet of vervolging. Verleen in het bijzonder Uw Goddelijke zegen aan de gemeente waarover zij gesteld zijn, zodat deze zich aan de terechte vermaningen van de ouderlingen onderwerpt en hen omwille van het ambt in ere houdt

Geef ons allen een mild hart voor armen en verdrukten en geef hun een dankbaar hart. Moge door dit alles Uw heilige Naam groot gemaakt en het rijk van Uw Zoon Christus bevorderd worden. In Zijn Naam besluiten wij ons gebed:

Onze Vader, Die in de hemelen zijt!

Uw Naam worde geheiligd.

Uw Koninkrijk kome.

Uw wil geschiede, gelijk in de hemel, alzo ook op de aarde.

Geef ons heden ons dagelijks brood.

En vergeef ons onze schulden,

gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren.
En leid ons niet in verzoeking,
maar verlos ons van de boze.
Want van U is het Koninkrijk,
en de kracht,
en de heerlijkheid,
in eeuwigheid.
Amen.

Zingen: Ps. 133 vers 1 en 3 (staande)

Ai ziet, hoe goed, hoe lief'lijk is 't, dat zonen
Van 't zelfde huis, als broeders, samenwonen,
Daar 't liefdevuur niet wordt verdoofd;
't Is als de zalf op 's hogepriesters hoofd,
De zalf, waarmee hij is aan God gewijd,
Die door haar reuk het hart verblijdt.

Waar liefde woont, gebiedt de HEER' den zegen:
Daar woont Hij Zelf, daar wordt Zijn heil verkregen,
En 't leven tot in eeuwigheid.

Zegenbede ⁹

Na de dienst is er gelegenheid de broeders Gods zegen toe te wensen
(voor de kansel)

---

⁹ De predikant geeft ons namens God de zegen mee. Deze bede is een vaste en betrouwbare belofte van God: Hij gaat met ons mee.

